

Blik op beton

VILLA MQ: ALS BETON ZORGT VOOR VORMVRIJHEID

Niet ver van Aarschot, in de provincie Vlaams Brabant, wekt een atypisch huis nieuwsgierigheid. Achter de intrigerende, elegant gewelfde gevel speelt zich nochtans, in alle rust, een gewoon gezinsleven af. Dankzij het uitgekiende ontwerp van Office O Architects was het niet nodig keuzes te maken tussen architecturaal object en functionele leefruimten.

Foto © Tim Van de Velde

Achter Villa MQ gaat een uniek verhaal schuil. De opdrachtgevers hadden maar één verzoek toen ze zich wendden tot de Gentse architecten Magalie Munters en Hugo Crombez: ze wilden een organische architectuur. Deze ietwat ongewone wens bracht de architecten terug bij hun vormonderzoeken, die ze na hun studies hadden laten varen bij gebrek aan opportuniteiten. “De vraag was heel duidelijk”, legt Magalie Munters uit, “de klanten wilden iets speciaals, maar ook een gezinswoning waar het goed leven is.” Op architecturaal gebied kregen de ontwerpers carte blanche, maar de opdrachtgevers legden een heel korte uitvoeringstermijn op. Daarom moesten de organische vormen in overeenstemming gebracht worden met de stedenbouwkundige voorschriften. Anders zouden de administratieve stappen extra tijd in beslag kunnen nemen.

Foto © Tim Van de Velde

Men zou het op het eerste gezicht niet zeggen, maar zo anders is Villa MQ niet. De architecten van OOA hebben ook de bioklimatologische basisprincipes geïntegreerd: “Samen met de stedenbouwkundige voorschriften hebben deze eisen het kader bepaald dat nodig was om het beste te halen uit de vormvrijheid waarover wij bij dit project beschikten.”

ALS EEN SPIRAALVORMIG GEWONDEN SCHELP

Aan de straatzijde staat de bezoeker tegenover een voorgevel die ogenschijnlijk geen enkele opening heeft. De voorgevel loopt parallel met de weg en prijkt boven op een talud. Een brede helling en een trap lopen zacht af naar de ingang van het huis. De vorm is puur en karaktervol. De uitgesproken welving geeft de gevel

een zekere sensualiteit. Deze beweging is een voorbode van het leven dat zich afspeelt achter de muren, zoals een spiraalvormig gewonden schelp beschutting biedt aan het dier dat erin leeft. Het huis is gecentreerd rond zichzelf. Het keert de straat de rug toe en concentreert zich op de wisselwerkingen tussen de binnenruimten.

Foto © Tim Van de Velde

De straatgevel mag dan volledig gesloten lijken, de zuidelijke gevel is wijd geopend op de tuin en het zwembad. De grote glaspartijen zijn diepergelegen en een genereuze overkraging beschermt de woonruimten tegen oververhitting in de zomer.

EEN ARCHITECTUUROBJECT TOT LEVEN BRENGEN

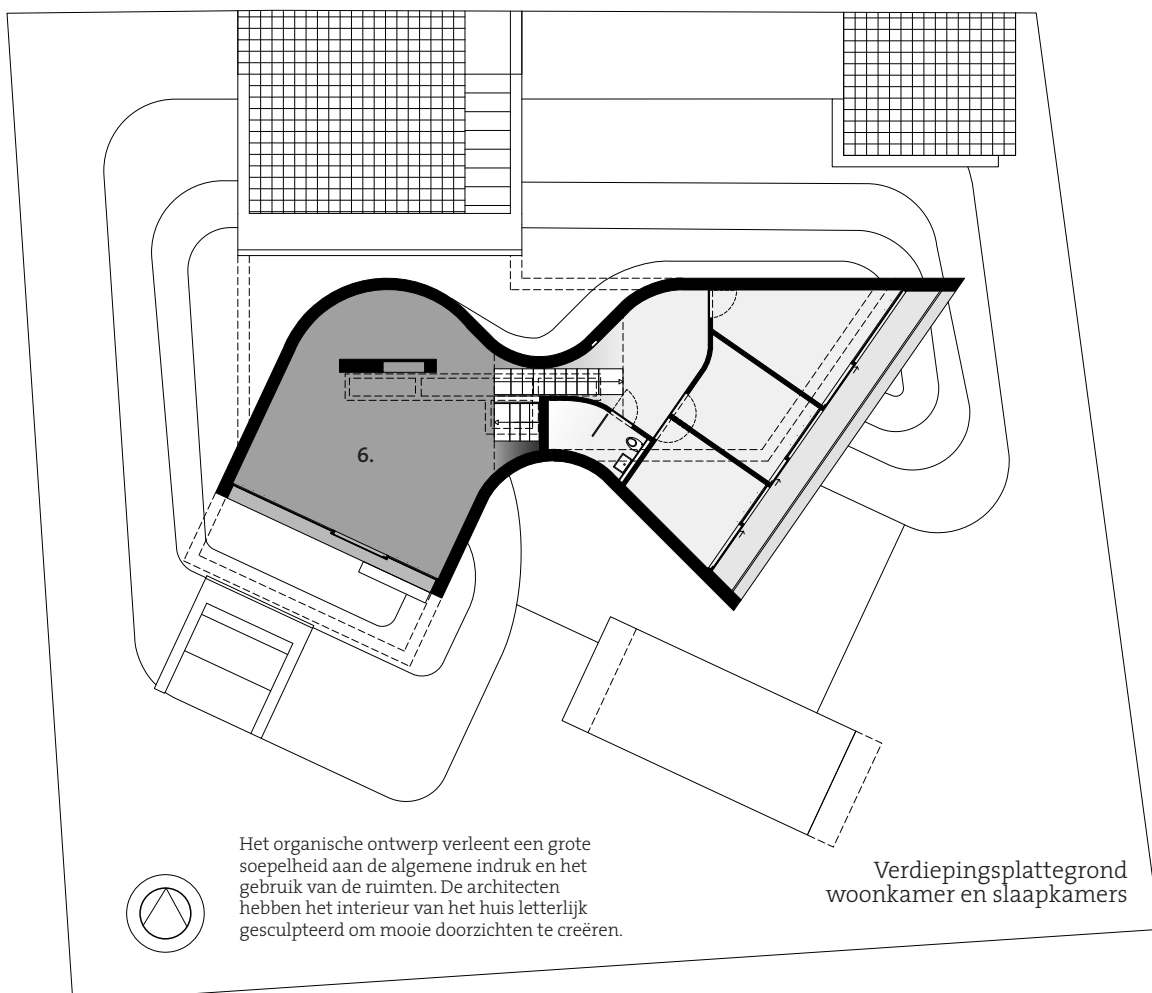
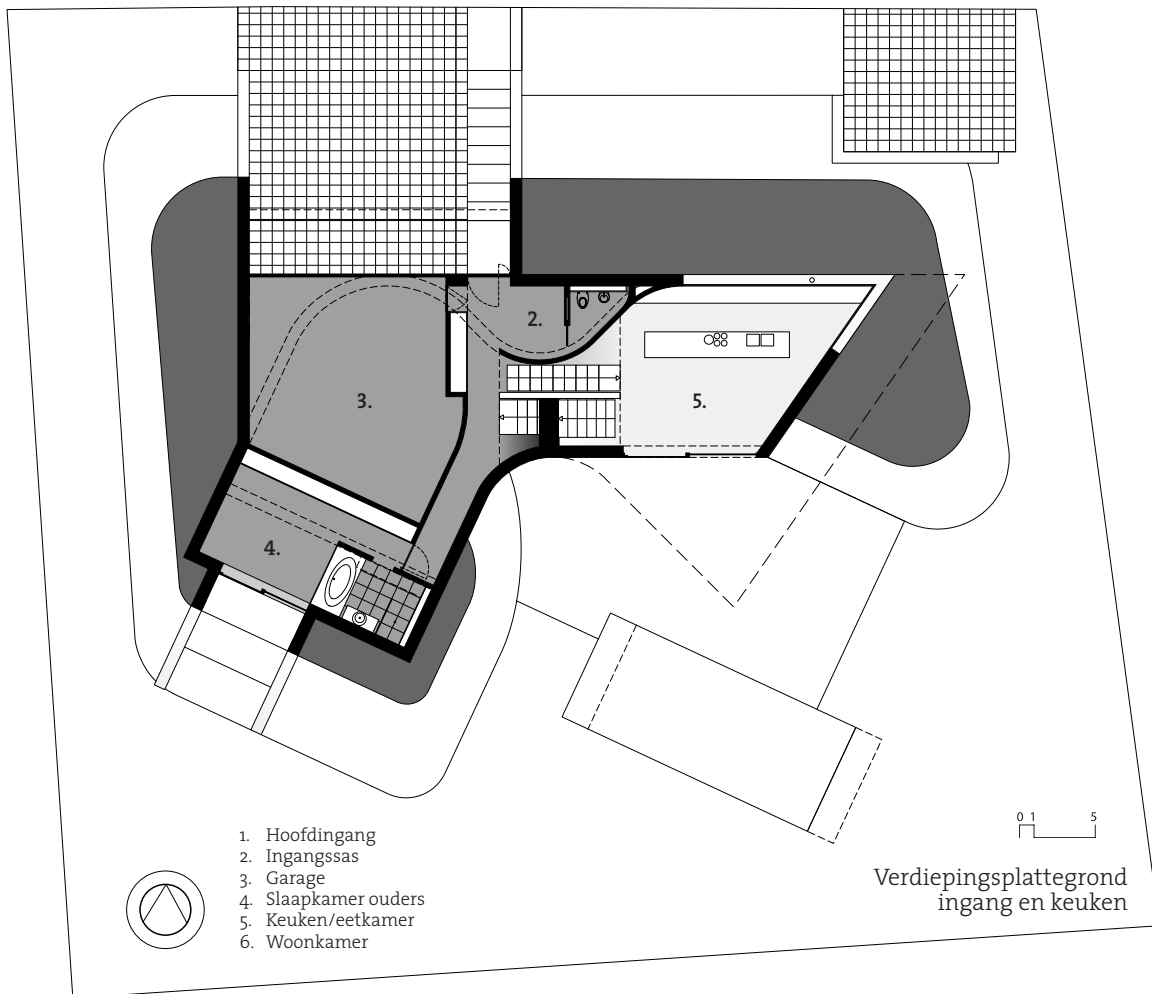
Magalie Munters en Hugo Crombez hanteren een aanpak waarbij vormonderzoek op voet van gelijkheid staat met functionaliteit en vervulling van de behoeften van de opdrachtgever. Het is precies door deze ingesteldheid dat ze erin geslaagd zijn binnen Villa MQ het gezinsleven te laten harmoniëren met een architectuur-object. “We moeten niet alleen aan verhoudingen en andere esthetische aspecten denken, maar in de eerste

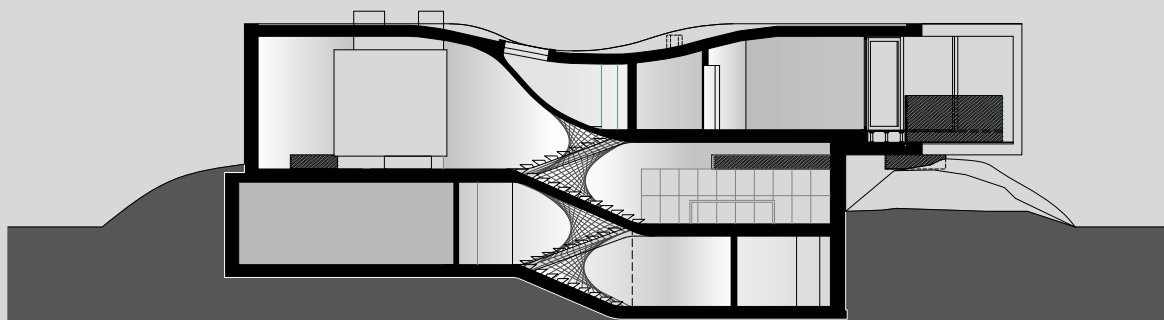
plaats verwelkomende ruimten creëren, waarin een gezin comfortabel kan leven en bezit kan nemen van het huis, dat zelf ook een heel sterke persoonlijkheid heeft. Voor iedere ruimte in het huis is met de computer een 3D-studie gemaakt om de aaneenschakeling van de ruimtes, de blik van de ene functie op de andere, de circulatiebewegingen enz. te optimaliseren. Er is niets aan het toeval overgelaten”, leggen de architecten uit.

Foto © Tim Van de Velde

1.

EEN TRAP ALS CENTRALE SPIL

Concreet bestaat het huis uit een aaneenschakeling van vijf halve verdiepingen die met elkaar verbonden zijn door een spectaculaire centrale trap. De trap scheidt en verbindt de verschillende functies, die ondergebracht zijn in ruimten die wijd geopend zijn op de tuin. De ingang van het huis ligt discreet verscholen in de voorgevel. Het eerste niveau situeert zich half ondergronds. Daar

bevinden zich het ingangssas, de toegang tot de verdiepingen, de slaapkamer van de ouders (met badkamer en uitzicht op de tuin) evenals de bergruimten en de garage. Via de trap bereikt men achtereenvolgens de keuken en de eetkamer, de woonkamer en ten slotte op de verdieping de slaapkamers van de kinderen en hun badkamer.

Foto © Tim Van de Velde

De relatie met de tuin is karakteristiek voor alle woonruimten. Zo beschikken de keuken en de eetkamer over een brede raampartij die het mogelijk maakt de ruimte naar buiten toe uit te breiden, onder de uitkragende kinderkamers.

Foto © Tim Van de Velde

Het hele huis draait rond een spectaculaire trap. De constructie is volledig maatwerk en bestaat uit witte metalen treden die bevestigd zijn op gebogen trapsleden van beton. De trap is ondergebracht in een vernauwing die aan de oorsprong ligt van de kromming in de straatgevel.

Foto © Tim Van de Velde

De voorgevel heeft discrete glaspartijen vlak onder het straatniveau, subtiel verborgen achter vegetatie. Deze brengen een ander soort licht in het huis en maken het mogelijk van binnenuit te zien wat er zich buiten afspeelt.

DE VEELZIJDIGHEID VAN BETON

Beton drong zich onmiddellijk op bij de uitvoering van het project. “Zonder beton hadden we het organische karakter en de complexe vormen van het huis niet kunnen realiseren”, leggen de architecten uit. “Wij houden van beton als materiaal en gebruiken het veel. Het biedt tegelijkertijd een oplossing voor structurele, esthetische en uitvoeringstechnische vraagstukken.” Anders dan men

zou verwachten, vereiste de ruwbouw van Villa MQ geen toepassing van speciale technieken: beton en klassieke wapening deden het werk. Voor bepaalde moeilijker te realiseren delen moest er wel een hulpstof toegevoegd worden om de betonbinding te vertragen. De complexe, wolvende vormen werden gecreëerd met behulp van zorgvuldig op maat gemaakte bekistingsplaten.

Foto © Tim Van de Velde

De architecten van OOA loven beton omdat het veel structurele beperkingen opheft en enorm veel speelruimte bij het ontwerp biedt. In het geval van Villa MQ komen deze voordelen tot uiting in de complexe vormen, uiteraard, en ook in de mogelijkheid grote gevelopeningen te creëren en de overkraging te maken voor de slaapkamers.

Foto © Tim Van de Velde

Heel het huis is gemaakt van ter plaatse gestort beton. De muren, plafonds en vloerplaten zijn met elkaar verbonden en vormen een soort structureel stabiele schelp.

Foto © Philippe van Gelooven

De enige betonnen oppervlakken die zichtbaar zijn in het interieur, zijn de vloerplaten. De afwerking met wit gips versterkt de welving van de binnenmuren en het spel van schaduw en licht in het huis.

In de gewelfde delen zijn de sporen van de bekisting verdwenen achter de bepleistering op de buitenisolatie. De steunmuren rond de hoofdingang en de gevelopening van de slaapkamer van de ouders aan de achterzijde contrasteren met het zichtbeton met heldere lijnen.

HULPSTOFFEN EN TOEVOEGSELS

Hulpstoffen en toevoegsels worden gebruikt om bepaalde eigenschappen van vers en/of verhard beton te verbeteren.

Hulpstoffen zijn chemische verbindingen. Ze worden gegroepeerd afhankelijk van hun effect op de eigenschappen van het beton. De hulpstoffen die het vaakst worden toegepast, zijn plastificeerders en superplastificeerders, die de verwerkbaarheid van het beton verbeteren, en versnellers en vertragers, die de bindingstijd en de verharding beïnvloeden. Er zijn slechts geringe hoeveelheden hulpstoffen toegestaan in de betonsamenstelling (enkele procent van de cementmassa) en ze moeten gebruikt worden overeenkomstig de aanbevelingen van de fabrikant. Als er hulpstoffen gebruikt worden, moet men ook rekening houden met de eventuele secundaire

gevolgen en de toepassing of de samenstelling van het beton daaraan aanpassen.

Toevoegsels zijn fijne minerale poeders. Ze beïnvloeden ofwel de reactiviteit van het beton, wat de mechanische sterkte en de doorlatendheid verbetert, ofwel de korrelverdeling, wat de eigenschappen van het vers beton, zoals de verwerkbaarheid, wijzigt. Inerte toevoegsels, ook 'fillers' genoemd, worden verkregen door het fijnmalen van stenen. Ze dienen om het granulaatskelet aan te vervolledigen. Andere toevoegsels hebben dan weer een puzzolane of latent-hydraulische werking. De hulpstoffen die het meest gebruikt worden in België, zijn bijvoorbeeld vliegias, kalksteenfiller, silica fume, pigmenten....

Foto © Tim Van de Velde

Auteur: Sylvie Reversez, architect

Voor meer informatie:

Architectenbureau:

OOA | OFFICE O ARCHITECTS
Predikherenlei 14 - 9000 Gent
BELGIUM
T : +32 9 225 25 90
E : info@office-o.be
www.ooa.works

Foto © Tim Van de Velde

